

Ammatti yhdistystietoutta maahanmuuttajille

1 Tervetuloa työelämään ja ammattijärjestöön

Tervetuloa suomalaiseen työelämään! Toivomme, että pääset hyvään alkuun.
Siksi haluammekin esitellä sinulle ammattijärjestötoimintaa.
Ammattijärjestöt ovat olennainen osa suomalaista työelämää.
Tämä materiaali on tehty Palkansaajajärjestö Pardian ja
TJS Opintokeskuksen yhteistyönä.

Sana ammattijärjestö saattaa herättää monenlaisia ajatuksia - sekä hyviä että huonoja.
Ennen kuin kerromme sen enempää, on hyvä laittaa omat ennakkokäsitykset koetukselle.
Tee siis ihan ensimmäiseksi seuraavalla sivulla oleva testi.

Sisällys

1	Tervetuloa työelämään ja ammattijärjestöön	2
1.1	Tee testi	3
1.2	Joukossa on voimaa ja vaikutusvaltaa	4
2	Pardialainen ammattijärjestöyhteisö	5
3	Työnteko ja tuki työpaikalla	6
3.1	Tee työsopimus	6
3.2	Oikeudet ja velvollisuudet työssä – hyvä tietää	7
3.3	Luottamusmies on tärkein yhteyshenkilösi	8
3.4	Työsuojelu-valtuutettu huolehtii työturvallisuudesta	8
3.5	Työpaikkayhdistys ajaa asioitasi	9
4	Pardian tehtävät	10
4.1	Edunvalvonta on asioihin vaikuttamista	10
4.2	Työ- ja virkaehto-sopimukset takaavat vähimmäisehdot	11
4.3	Ansioon sidottu korvaus työttömyyden aikana	11
4.4	Tiedotus ja neuvonta työsuhdeasioissa	11
4.5	Koulutus ja virkistys auttavat kehittymään ja jaksamaan	12
4.6	Muut jäsenpalvelut ja edut	13
5	Osallistumalla toimintaan vaikutat	13
6	Lisätietoa suomalaisesta työelämästä	15
7	Sanasto	16
	Vastaukset sivun kolme kysymyksiin	18

Teksti

Päivikki Kumpulainen,
Palkansaajajärjestö Pardia
Marika Ojala,
TJS opintokeskus

Ulkoasun suunnittelu

Innocorp

Taitto ja toimitus

Riitta Nieminen

Helsinki 2008

© Palkansaajajärjestö Pardia

Palkansaajajärjestö Pardia ry

Ratamestarinkatu 11, 00520 Helsinki

vaihde/neuvonta 075 324 7500 klo

8.30-16.00

Faksi 075 324 7575

etunimi.sukunimi@pardia.fi

www.pardia.fi

1.1 Tee testi

**Mitä ajattelet ammattijärjestöistä?
Entä pätevätkö olettamuksesi Suomessa?
Vastaa väittämiin joko kyllä tai ei.**

1. Ammattijärjestötoiminta on laitonta.

a) Kyllä b) ei

2. Ammattijärjestöön on pakko kuulua.

a) Kyllä b) ei

3. Ammattijärjestö on vain suomalaisille työntekijöille.

a) Kyllä b) ei

4. Jos liityn ammattijärjestöön, liityn samalla puolueeseen.

a) Kyllä b) ei

5. Ammattijärjestö on valtion elin.

a) Kyllä b) Ei

6. Ammattijärjestö on vain pelkkä verkosto, jossa tapaan muita ihmisiä.

a) Kyllä b) ei

7. Ammattijärjestö hankkii minulle töitä.

a) Kyllä b) ei

8. Ammattijärjestöön liittyvät erilaiset työntekijät koulutuksesta, ammatista ja työtehtävistä riippumatta.

a) Kyllä b) ei

9. Työnantaja voi erottaa minut, jos kuulun ammattijärjestöön.

a) Kyllä b) ei

10. Jos liityn ammattijärjestöön, olen työnantajani mielestä hankala työntekijä, joka todennäköisesti riitelee ja vaatii kaikenlaista.

a) Kyllä b) ei

11. Ammattijärjestö tarjoaa minulle terveydenhuollon.

a) Kyllä b) ei

12. Ammattijärjestö ajaa ja valvoo jäsentensä työsuhteeseen ja työelämään liittyviä etuja.

a) Kyllä b) ei

13. Kuinka monta prosenttia työssä olevista suomalaisista kuuluu ammattijärjestöön?

a) n. 20% b) n. 75%

14. Kuinka paljon Suomessa on ammattijärjestöjä?

a) 5 b) n. 70

Oikeat vastaukset löydät sivulta 18.

1.2 Joukossa on voimaa ja vaikutusvaltaa

Suomalaisista työntekijöistä noin **75 prosenttia** kuuluu ammattijärjestöihin. Isoja ammattijärjestöjä on Suomessa **70**. Moniin niistä kuuluu vielä alajärjestöjä. Jos kaikki lasketaan mukaan, on lukumäärä monin verroin isompi.

Miksi ammattijärjestöt ovat niin suosittuja?

Siksi, että ryhmänä on helpompi vaikuttaa kuin yksin. Suomessa demokratiaan kuuluu, että kansalaisilla on oikeus järjestäytyä ja ajaa omia etujaan. Tämä on turvattu lailla. Ammattijärjestöt puolustavat ja valvovat työntekijöiden oikeuksia. Ne myös auttavat työntekijöitä, jos he tarvitsevat apua työsuhteeseen liittyvissä asioissa. Suomen työelämässä ammattijärjestöjen toiminnalla on oikeasti merkitystä.

Seuraavat syyt ovat ammattijärjestöjen jäsenten mukaan tärkeimmät syyt kuulua ammattijärjestöön:

1. järjestön antama turva palkka- ja työsuhdeasioissa
2. ansioihin perustuva työttömyysturva
3. järjestön antama yleinen turvallisuuden tunne
4. suuren jäsenistön vuoksi järjestö voi ajaa tehokkaammin jäsenten etuja.*)

Ammattijärjestöt ovat siis täysin laillisia ja itsenäisiä toimijoita. Ne tekevät yhteistyötä ja neuvottelevat sekä työnantajajärjestöjen että valtiovallan kanssa. Tätä toimintaa kutsutaan kolmikantayhteistyöksi.

*) Lähde: Palkansaajakeskusjärjestöjen työmarkkinatutkimus (2007).

Miksi ammattijärjestöjä on niin paljon?

Siksi että suomalaiset ovat järjestäytyneet joko alan, työpaikan tai ammatin mukaan. Tässä oppaassa kerrotaan Palkansaajajärjestö Pardias-ta, jonka edustamat alat näet kohdasta Pardialainen ammattijärjestöyhteisö.

Maahanmuuttajat mukaan!

Työntekijöiden edunvalvonnan sekä työelämän kehittämisen kannalta on tärkeää, että kaikki Suomessa työskentelevät, myös maahanmuuttajat, ovat mukana ammattijärjestöissä. Näin varmistetaan parhaiten kaikkien työntekijöiden etu. Ulkomaalaisia ja suomalaisia työntekijöitä koskevat samat työehdot ja työnteon vaatimukset ja edut.

Yhteisöllisyys

Ammattijärjestöillä on myös toisenlainen tehtävä työntekijöiden etujen ajamisen lisäksi. Ammattijärjestö on nimittäin keino tavata muita samalla alalla tai samassa ammatissa työskenteleviä ja kuulla mitä alalla tapahtuu. Parhaassa tapauksessa ammattijärjestötoiminta tuottaa itselle tukiverkoston samalla alalla työskentelevistä tai työtovereista.

2 Pardialainen ammattijärjestöyhteisö

Palkansaajajärjestö Pardiaan kuuluu vankka joukko valtionhallinnon ja yksityisten alojen tekijöitä. Pardia on suurin valtion henkilöstöä edustava valtakunnallinen ammattijärjestö. Jäseniä järjestössämme on lähes 70 000. Heistä enemmistö työskentelee valtion virastoissa ja laitoksissa sekä osa liikelaitoksissa ja yrityksissä.

Pardia toimii kuudella toimialalla. Näitä ovat

- Finanssialojen asiantuntijat
- Hallinto- ja hyvinvointipalvelujen asiantuntijat
- Korkeakoulutus-, tutkimus- ja opetusalojen asiantuntijat
- Tekniikan ja tietotyön asiantuntijat
- Turvallisuusalojen asiantuntijat
- Pardian yksityiset alat

Lisätietoa www.pardia.fi.

Kuulut Pardiaan oman yhdistyksesi tai järjestösi kautta

Pardialaiseen ammattijärjestöyhteisöön kuuluu 23 jäsenjärjestöä edellä mainituilta aloilta ja näiden alajärjestöjä (yhdistyksiä). Pardia on näiden kaikkien yhteinen asioiden hoitaja. Sen tehtävä on tukea jäsenjärjestöjen ja työpaikayhdistysten toimintaa.

Yksittäinen työntekijä kuuluu pardialaiseen järjestöyhteisöön joko omalla työpaikalla toimivan yhdistyksen tai valtakunnallisen tai alueellisen yhdistyksen kautta.

Pardian jäsenjärjestöt löydät Pardian verkkosivuilta www.pardia.fi.

Järjestörakenteesta ei kuitenkaan kannata huolehtia, sillä tärkein linkkisi ammattijärjestöön on oma luottamusmiehesi työpaikalla. Hänestä kerromme seuraavassa luvussa lisää.

3 Työnteko ja tuki työpaikalla

Työntekijä kohtaa työpaikalla työn, työtoverit ja arkipäivän haasteet, joskus ongelmatkin. Työpaikalla työntekijä kohtaa myös ammattijärjestönsä luottamushenkilöt ja edustajat. He ovat työntekijän läheisin ja tärkein linkki koko ammattijärjestöorganisaatioon ja ammattiyhdistysliikkeeseen.

Anton työskentelee valtion virastossa. Esimies pyytää häntä selvittämään taustatietoja taloussuunnitelmaa varten.

Asialla on kiire ja Anton joutuu tekemään maanantaista torstaihin joka päivä neljä tuntia ylimääräisiä töitä.

Kun Anton saa palkan, se on määrältään aivan sama kuin edellisenäkin kuukautena.

Anton menee Pirkon luo. Pirkko on kehottanut ottamaan yhteyttä aina tarpeen vaatiessa. Hän on työpaikan luottamusmies.

*"Tein ylimääräistä työtä, mutta miksi en saanut siitä mitään korvausta?",
Anton ihmettelee.*

*"Kyse on tosiaan ylityöstä.
Sinun tulee täyttää ylityölomake,
jotta saat korvaukset.
Minä autan", Pirkko lupaa.*

*"Paljon kiitoksia avusta!"
Anton kiittelee.*

*Pirkko toteaa, että
juuri tällaisia tilanteita varten
luottamusmies on olemassa!*

3.1 Tee työsopimus

Töihin ei kannata rynnätä suin päin. Ensin on syytä sopia työnantajan kanssa työntekoon liittyvistä ehdoista, kuten palkasta ja työajoista. Tällaista sopimusta kutsutaan työsopimukseksi. Se voidaan tehdä joko suullisesti tai kirjallisesti. Kirjallinen sopimus on kuitenkin parempi, koska sen avulla voit tarvittaessa helpommin näyttää toteen sovitut asiat. Ennen kuin allekirjoitat työsopimuksen, pyydä että työpaikan luottamusmies tarkistaa sopimuksen.

Työsopimuksessa on hyvä sopia ainakin seuraavista asioista:

- työnantaja ja työntekijä
- palkka työsuhteen alussa ja palkanmaksupäivä
- työn suorituspaikka
- työsopimuksen voimassaoloaika
- perusteet määräaikaaisuudelle, jos kyseessä on määräaikainen työsuhde
- koeaika, jos siitä on sovittu
- työtehtävät
- työaika
- vuosiloma
- irtisanomisaika

Virkasuhde ja nimittämiskirja

Työntekijät ovat palvelussuhteessa työnantajaan nähden. Jos olet valtiolla töissä, palvelussuhde voi olla työsuhde tai virkasuhde. Suuri osa valtiolla työskentelevistä on työsuhteen sijasta virkasuhteessa. Ero työsuhteen ja virkasuhteen välillä on se, että virkasuhteen ehdot perustuvat virkaehtosopimukseen, lakeihin, asetuksiin ja työnantajan määräyksiin. Vain harvoin on virkamiehen ja työnantajan välillä yksilöllinen sopimus palvelussuhteen ehdoista. Virkasuhteesta annetaan työsopimuksen sijasta nimittämiskirja.

3.2 Oikeudet ja velvollisuudet työssä – hyvä tietää

Työntekijän ja työnantajan toiminta Suomessa perustuu lainsäädäntöön ja sopimuksiin, joita molempien tulee noudattaa. Työntekijöillä ja työnantajilla on työsuhteessa erilaisia oikeuksia ja velvollisuuksia. Nämä ovat kaikkien työntekijöiden ja työnantajien välisten sopimusten perusta.

On omien etujesi mukaista varmistaa, että työpaikallasi toimitaan lakien ja sopimusten mukaisesti. Huomaa, että ongelmatilanteissa voit joutua vastuuseen myös sen takia, ettet ole ottanut selvää, miten asioiden kuuluisi olla. Asioiden tulkinnassa sinua auttaa luottamusmies.

Työntekijä

oikeudet

- vapaus liittyä ja kuulua ammattijärjestöön
- sopimuksen mukainen palkka, työaika ja muut työehdot (ks. tee työsopimus)
- oikeus irtisanoutua työstä
- terveellinen ja turvallinen työympäristö (ks. työsuojelu)

velvollisuudet

- suorittaa työ huolellisesti
- noudattaa työnjohdon, siis esimiesten, ohjeita
- kieltäytyä tekemästä töitä jollekin muulle työnantajalle, jonka toiminta kilpailee oman työnantajan toiminnan kanssa
- pitää liike- ja ammattisalaisuus
- olla osallistumatta sellaisiin työtaistelutoimiin, joista järjestö tai ammattiyhdistys ei ole päättänyt

Työnantaja

oikeudet

- ottaa työhön
- johtaa työtä
- irtisanoa työsopimus lain ja sopimusten mukaisin ehdoin
- vapaus liittyä työnantajajärjestöön

velvollisuudet

- maksaa sopimuksenmukainen palkka ajallaan
- kohdella työntekijöitä tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti mm. sukupuoleen, etniseen taustaan, uskontoon tai ikään katsomatta
- huolehtia työturvallisuudesta
- edistää hyvää työilmapiiriä, työntekijän työssä suoriutumista ja ammatillista kehitystä

3.3 Luottamusmies on tärkein yhteyshenkilösi

"Pidän luottamusmiehen tehtävässä tärkeimpänä sitä, että pystyn neuvomaan ja auttamaan työkavereita. Käytän paljon aikaa siihen, että keskustelen ihmisten kanssa, kuuntelen heitä ja yritän kaivaa ongelmakohdat esiin. Luottamusmiehenä pyrin kuitenkin molemminpuoliseen hyvään oloon eli että sekä työntekijälle että esimiehelle jää hyvä mieli jonkin ratkaistavan asian suhteen."

Luottamusmies Helena Frisk

Luottamusmiehen tehtävänä on toimia työpaikalla työntekijöiden ja oman ammattijärjestönsä edustajana. Hän valvoo, että työnantaja noudattaa palvelussuhteen ehtoja - ja tietysti myös työntekijän tulee noudattaa kyseisiä ehtoja.

Luottamusmiehen tehtävä on myös tiedottaa, neuvoa, opastaa ja auttaa ammattijärjestön jäseniä työelämää koskevissa kysymyksissä. Hän viestii työntekijöiden näkemyksiä työnantajalle ja neuvottelee tarvittaessa työntekijöiden puolesta. Luottamusmies on myös linkki parhaimmalla tavalla järjestöyhteisöön. Sitä kautta työsuhteeseen liittyviä asioita voidaan viedä eteenpäin ja parantaa niitä aina valtakunnallisella tasolla asti.

Luottamusmies auttaa sinua, jos haluat kysyä esimerkiksi:

- palkasta ja palkankorotuksista
- vuosiloman määrittymisestä
- saako työnantaja teettää sinulla muuta työtä kuin mistä on työsopimuksessa sovittu
- täytyykö sairaana tulla töihin, ja jos on pois, menettääkö siltä ajalta palkan.
-

3.4 Työsuojeluvaltuutettu huolehtii työturvallisuudesta

Työsuojeluvaltuutettu edustaa työntekijöitä, kun yhdessä työnantajan kanssa käsitellään työn terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä seikkoja. Tätä kutsutaan työsuojeluksi.

Työsuojeluvaltuutetun rooli eroaa luottamusmiehestä siinä suhteessa, että työsuojeluvaltuutettu edustaa työpaikan kaikkia työntekijöitä. Työsuojeluvaltuutettu auttaa ja neuvoo siis muitakin kuin ammattijärjestön jäseniä. Työsuojeluvaltuutettu voi kuitenkin olla, ja usein onkin, jonkin ammattijärjestön jäsen.

Työsuojeluvaltuutetun tehtävänä on ottaa selvää työn turvallisuuteen ja terveellisyyteen vaikuttavista asioista työpaikalla ja ilmoittaa havaitsemistaan puutteista työnjohtolle ja työsuojelupäällikölle. Hän kehittää työsuojelua yhdessä työnantajan kanssa. Sen tuloksena voi esimerkiksi olla työpaikan turvallisuusohjeet tai työntekijöiden ja työnantajan välisen vuoro-vaikutuksen tehostuminen työsuunnittelussa. Tärkeä osa toimenkuvaa on myös osallistua työkykyä ylläpitävän toiminnan suunnitteluun. Tällaista työnantajan järjestämää toimintaa ovat esimerkiksi erilaiset ihmisten virkistäytymiseen ja liikuntaan liittyvät tilaisuudet, kurssit ja kuntoutus.

Työsuojeluvaltuutetun puoleen voit kääntyä esimerkiksi kun

- sinulla on ongelma ergonomian tai työpisteen järjestelyjen suhteen
- sinusta tuntuu, ettet jaksaa työssä eli jos sinulla on liikaa töitä tai liian kiireinen aikataulu
- jos sinua häiritään työpaikalla seksuaalisesti
- jos koet, että sinua kiusataan työpaikalla henkisesti tai fyysisesti
- et tiedä miten hätätilanteessa, esimerkiksi palon sattuessa, tulee toimia

3.5 Työpaikkayhdistys ajaa asioitasi

Useimmilla työpaikoilla toimii työpaikkakohtainen ammattiyhdistys. Ammattijärjestön jäsenenä myös sinä kuulut siihen. Työpaikkayhdistys toimii lähelläsi, sillä se keskittyy nimenomaan työpaikan asioihin. Samoin kuin luottamusmies, työpaikkayhdistys toimii myös linkkinä koko pardialaiseen yhteisöön.

Pardialainen ammattijärjestötoiminta perustuu jäsenten tarpeisiin ja tavoitteisiin. Periaatteita ovat avoimuus ja tasa-arvoinen kohtelu. Se tarkoittaa, että sinä saat tarvittaessa apua ja palveluita yhdistykseltäsi, mutta voit myös itse vaikuttaa asioihin.

Yhdistyksesi puheenjohtaja ja luottamusmies edustavat ammattijärjestön jäseniä henkilöstöön liittyvien asioiden hoitamisessa ja neuvottelevat heidän puolestaan. Siis myös sinun puolestasi.

Yhdistykset pitävät jäsenkokouksia ja -tilaisuuksia, järjestävät ammattiyhdistyskoulutusta ja myös muita tapahtumia. Työpaikkayhdistys voi organisoida toimintaansa myös erilaisten työryhmien avulla, joita ovat esimerkiksi valiokunnat. Sinulla on siis monia mahdollisuuksia kertoa näkemyksesi ja mielipiteesi työpaikkaasi ja myös ammattijärjestösi toimintaa koskevista asioista, oppia uutta ja löytää ystäviä. Jos tahdot, äänesi kuuluu kyllä!

Työpaikkayhdistyksen ja sen luottamushenkilöiden tehtävät ovat:

- edustaa ja vaikuttaa työpaikan tai koko organisaation hallinnollisissa elimissä ja yhteistoimintaelimissä ja menettelyissä
- osallistua työpaikan ja organisaation kehittämiseen
- solmia joissakin tapauksissa erilaisia sopimuksia työnantajan kanssa
- tiedottaa jäsenilleen työsuhteeseen liittyvistä asioista ja yhdistyksen toiminnasta
- järjestää tilaisuuksia, koulutusta ja virkistys- ja viihdetoimintaa
- hankkia erilaisia etuuksia jäsenille.

"Vuosina 1997 - 2004 olin mukana yliopiston kiinteistöhenkilöstön valiokunnassa ja viisi vuotta myös valiokunnan puheenjohtajana. Valiokunnan avulla toimme kiinteistöhenkilökunnan asioita julki ja vaikutimme oman ammattikuntamme eduksi. Erityisesti pyrimme auttamaan matalapalkkaisimpia työyhteisössä. Kiitosta saimme esimerkiksi siitä, että ehdotimme heille ns. järjestelyvaraan liittyvät ylimääräiset palkankorotukset."

Helena Frisk

4 Pardian tehtävät

Anton teki yhdellä viikolla monta tuntia ylitöitä. Hän täytti ylityölomakkeen ja vei sen esimiehelleen. Ylityökorvauksia ei kuitenkaan tule. Anton ottaa yhteyttä luottamusmieheen,

Pirkkoon, joka selvittää asiaa.

Antonin esimies kertoo lähettäneensä ylityölaskun johtajan hyväksyttäväksi.

"En voi maksaa ylityökorvausta, koska ylityöstä ei ole ennalta annettu kirjallista määräystä", sanoo johtaja.

"Suullinen määräys tehdä ylityötä tiettyinä ajankohtana riittää ylityökorvauksen perusteeksi", toteaa Pirkko vastaan.

"Hyvä on, selvitän asian", sanoo johtaja.

Seuraavassa palkanmaksussa Anton saa ylityökorvauksen. Pirkko tarkistaa vielä, että korvaus on laskettu oikein perustein.

Jos ylityökorvausasia ei olisi ratkennut työpäivän neuvotteluilla, olisi paikallisella luottamusmiehellä ja Antonilla tukenaan Pardian lakimies – tarvittaessa aina lakitupaan saakka.

4.1 Edunvalvonta on asioihin vaikuttamista

Pardialaisella edunvalvonnalla tarkoitetaan laajasti kaikkea sitä toimintaa ja vaikuttamistyötä, jota Pardia ammattijärjestönä tekee jäsenjärjestöjensä ja niiden jäsenten puolesta. Edunvalvonta on ennen kaikkea palkansaajien palvelussuhteen ehdoista neuvottelemista ja vaikuttamista työnantajiin ja poliittisiin päättäjiin.

Pardia hoitaa edunvalvontaa sekä itse että Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:n kanssa. STTK on kattojärjestö, johon kuuluu 21 muuta ammattijärjestöä.

Pardia vaikuttaa keskusjärjestö STTK:n kautta erityisesti poliittiseen valmisteluun ja päätöksentekoon jäsenistöään koskevissa asioissa. Tällaisia ovat esimerkiksi työelämän lainsäädäntö, valtionhallinnon kehittämishankkeet sekä eräät sosiaalilainsäädännön asiat.

Pardia vaikuttaa, neuvottelee ja toimii yhteistyössä työnantajien ja valtiovallan kanssa näin:

- tutkii ja seuraa edustamiensa alojen työoloja ja -ehtoja
- ottaa kantaa, tekee aloitteita ja tapaa päättäjiä, jotta edustamiensa alojen ammattilaiset voisivat tehdä työtään asianmukaisin ehdoin
- vaikuttaa työryhmissä ja kannanotoilla työlakiin ja työelämään sekä sosiaalisiin oikeuksiin liittyvien lakien sisältöön
- neuvottelee, valvoo ja kehittää jäsentensä palkkaan, työsuhteen ehtoihin, työoloihin ja työympäristöön liittyviä etuja
- kouluttaa luottamusmiehiä ja työsuojeluvaltuutettuja, jotka huolehtivat paikallisesta edunvalvonnasta

STTK:sta lisää verkkosivuilta www.sttk.fi.

4.2 Työ- ja virkaehtosopimukset takaavat vähimmäisehdot

Työ- tai virkaehtosopimus on työnantajien ja työntekijöiden järjestöjen välinen sopimus. Sopimuksen tehtävä on turvata kaikille työntekijöille tasapuolisesti tietyt palvelussuhteen tai työsuhteen ehdot ja palkkakehitys. Sopimukset määrittelevät myös vähimmäispalkan. Mitään yleistä vähimmäispalkkaa Suomessa ei ole, vaan se on aina riippuvainen virka- tai työehtosopimuksesta.

Ennen töihin menoa ja työ sopimuksen tekoa kannattaa kysyä työpaikan luottamusmieheltä mitä sopimusta työpaikalla sovelletaan ja tutustua siihen. Näiden sopimusten pohjalta määräytyvät myös sinun virka- tai työsuhteesi ehdot.

Valtion virka- ja työehtosopimus

Pardia neuvottelee valtion virkamiehille ja työntekijöille valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen. Valtiolla työskentelevät palkansaajat ovat siis joko virkasuhteessa tai työsuhteessa. Muista aina selvittää palvelussuhteesi laatu. Sillä on tärkeä merkitys työelämän tilanteissa.

Valtion yleisessä virka- ja työehtosopimuksessa sovittujen asioiden lisäksi valtiolla tehdään virastokohtaisia tarkentavia sopimuksia, joilla sovitaan palvelussuhteeseen liittyvistä asioista vielä yksityiskohtaisemmin. Tällaisia asioita ovat ennen kaikkea palkkausjärjestelmät, niiden sisällöt, soveltaminen ja toimivuuden seuranta. Palkkaus valtion virastoissa ja laitoksissa määräytyy työn vaativuuden sekä henkilökohtaisen osaamisen ja suoriutumisen perusteella.

Yksityisten alojen työehtosopimukset

Pardia neuvottelee myös valtion liikelaitosten ja yritysten sekä eräiden yksityisen alan yritysten työntekijöille työehtosopimukset. Pardian alo-

hin kuuluvat virka- ja työehtosopimukset löydät Pardian verkkosivuilta www.pardia.fi.

4.3 Ansioon sidottu korvaus työttömyyden aikana

Kun työskentelet Suomessa laillisesti, maksat palkastasi muun muassa vakuutusmaksua työttömyyden varalle. Jos jäät työttömäksi, maksaa Suomen valtio sinulle työttömyyden ajalta työttömyyspäivärahaa. Se on kaikille samansuuruinen, mutta huomattavasti pienempi kuin ansioihin sidottu työttömyyskorvaus. Sen määrä lasketaan tulojesi mukaan.

Mitä sinun sitten tulisi tehdä, jotta saat ansioidonnanaisen työttömyyskorvauksen? Toimii näin: Kun liityt ammattijärjestön jäseneksi, liity samalla ammattijärjestön työttömyyskassaan. Tällöin ammattijärjestölle maksamastasi jäsenmaksusta osa menee tähän kassaan. Sinä hyödyt maksun maksamisesta siten, että jos jäät työttömäksi, saat palkkaasi suhteutettua työttömyyskorvausta. Sitä kutsutaan ansiosidonnaiseksi työttömyyskorvaukseksi.

Pardialaiset kuuluvat pääsääntöisesti Valtion virkamiesten työttömyyskassaan tai Julkisten alojen teknisten työttömyyskassaan.

4.4 Tiedotus ja neuvonta työsuhteasioissa

Pardiasta saat asiantuntevaa neuvontaa ja tietoa. Tavoitteenamme on antaa ajankohtaista työsuhte- ja työelämä tietoa, jotta kaikki jäsenet tietäisivät oikeutensa ja velvollisuutensa työsuhteessa.

Monista asioista, kuten lomista, työajoista, äitiys- ja vanhempainlomista sekä työturvallisuudesta on Suomessa säädetty lailla tai asetuksella. Lisäksi joissakin työehtosopimuksissa näistä asioista on sovittu lakia parempia ehtoja. Osa työnantajista tuntee tätä lainsäädäntöä ja sopimuksia paremmin, osa huonommin. Kannattaa siis varmistaa, että se mitä työnantaja sanoo, pitää paikkaansa. Tämä onnistuu helpoiten, kun kuulut ammattijärjestöön. Tällöin sinulla on käytettävissäsi luottamusmiehen ja oman työpaikkayhdistyksesi lisäksi esimerkiksi Pardian lakimiehet ja muut asiantuntijat.

Ajantasaista tietoa kaikille jäsenille

Pardia tiedottaa kaikista jäseniä koskevista asioista ja pitää sinut ajan tasalla. Pardia julkaisee Pardianyt-jäsenlehteä, Pardianet-verkkolehteä ja esitteitä. Kotisivuiltamme osoitteesta www.pardia.fi löydät uusimman tiedon ajankohtaisista asioista. Myös useimmilla jäsenjärjestöillä on vastaavat tiedottamisen kanavat käytössään. Pardian verkkosivuilta löydät myös linkit jäsenjärjestöjen sivuille.

Jäsenkohtainen neuvonta

Jäsenkohtainen neuvonta voi olla esimerkiksi ohjeiden antamista opintovapaata varten tai tulkinta- ja neuvotteluapua esimerkiksi työ sopimukseen liittyvissä erimielisyystilanteissa. Lähin neuvonantajasi on aina työpaikan luottamusmies. Hän ei kuitenkaan välttämättä tiedä aina kaikkea tai hänen tehtäviinsä ei kuulu jonkin asian hoito. Käänny silloin Pardian henkilöstön puoleen. Kysymyksiä voit esittää Pardian verkkosivuilla olevan verkkoasiamiespalvelun kautta tai lähettää sähköpostia tai soittaa.

4.5 Koulutus ja virkistys auttavat kehittymään ja jaksamaan

Pardia järjestää monenlaista työelämä- ja ammattijärjestökoulutusta. Koulutuksen tavoitteena on antaa sinulle tietoja ammattijärjestötoiminnasta sekä oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi työntekijänä ja jäsenenä, vahvistaa työelämätaitojasi ja tukea työhyvinvointiasi. Samalla tutustut muihin pardialaisiin, ja jaat heidän kanssaan kokemuksia niin työelämästä kuin ammattijärjestötoiminnastakin.

Joka vuosi Pardia kutsuu kaikki uudet jäsenet Uusien jäsenten tapahtumaan, jossa kerrotaan jäsenen oikeuksista ja velvollisuuksista sekä tärkeimmistä jäseneduista. Lisäksi niin uudet kuin vanhatkin jäsenet voivat osallistua järjestötoiminnan perus- ja jatkokursseille, joiden teemoja ovat Pardia ja sen tehtävät, kokoustekniikka, järjestötoiminta ja sen kehittäminen sekä työelämän ajankohtaiset asiat.

Pardia kouluttaa myös luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut sekä järjestöjen hallitusten jäsenet hoitamaan tehtävänsä. Ketään ei siis jätetä yksin selviytymään tehtävistään.

Koulutuksista saat tietoa Pardian verkkosivuilta. Pardian koulutukseen haetaan aina oman yhdistyksen kautta. Kannattaa myös selvittää, järjestääkö oma järjestö ja työpaikkayhdistys koulutusta. Jotkut jäsenjärjestöt jakavat myös pientä opintoapurahaa.

"Olen ollut tyytyväinen yhdistykseni järjestämään koulutukseen. Koulutuksissa olen saanut tärkeää tietoa muun muassa jäsenyyden hyödyistä, palkasta, tapahtumista ja valtion virkamiesten työ sopimuksesta. Pardian koulutuksissa olen puolestaan oppinut ammattiyhdistystoiminnasta, edunvalvonnasta, nuorisotoiminnasta, luottamusmiehen tehtävistä ja kansainvälisestä toiminnasta."

työvoimaneuvoja Esther Leander

4.6 Muut jäsenpalvelut ja edut

Pardialla ja sen jäsenjärjestöillä on monenlaisia jäsenpalveluja ja -etuja edellä kerrottujen lisäksi.

Pardian kautta saat alennuksia esimerkiksi tiettyissä hotelleissa, lomakohteissa, laivayhtiöiltä ja huoltoasemilta. Jäsenenä voit myös hakea erilaisia tuettuja lomia. Pardian jäsenjärjestöt ja yhdistykset ovat myös solmineet sopimuksia muun muassa pankkien ja erilaisten liikkeiden kanssa. Jotkut järjestöt myös myöntävät opintoavustuksia.

Kannattaa aina kysyä omasta yhdistyksestä, millaiset palvelut ja edut sinulle kuuluvat. Tai katso Pardian verkkosivuilta www.pardia.fi ja oman järjestösi sivuilta.

Nuorten näkökulmat mukaan

Pardia järjestää nuorisotoimintaa, joka on suunnattu nuorille pardialaisille aikuisille. Tavoitteena on tuoda nuorten jäsenten näkökulmat Pardian toimintaan mukaan. Käytännön työtä tekee nuorisotoimikunta.

Nuorisotoimikunta seuraa julkista keskustelua nuorten asemasta työmarkkinoilla ja pitää yhteyttä Pardian yhteistyökumppaneihin niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Lisäksi nuorisotoimikunta osallistuu Pardian nuorille jäsenille suunnatun koulutuksen suunnitteluun yhdessä Pardian koulutusyksikön kanssa. Koulutusaiheet keskittyvät järjestötoiminnan perusteisiin, kuten nuorten mahdollisuuksiin vaikuttaa oman yhdistyksensä, järjestönsä ja työpaikkansa asioihin.

Pardian nuorisotoimintaan pääset mukaan oman yhdistyksesi kautta.

5 Osallistumalla toimintaan vaikutat

Ammattijärjestö on olemassa ajaakseen ja valvoakseen jäsentensä työelämään liittyviä etuja. Tavoitteena on myös luoda jäsenille tukiverkosto toisistaan ja lisätä ammatillista yhteenkuuluvuutta. Oletko ajatellut, että myös sinä voit vaikuttaa asiaan? Tavoitteet nimittäin toteutuvat, kun mahdollisimman moni jäsen huolehtii, että oikeudet ja velvollisuudet työsuhteessa toteutuvat oikeudenmukaisella tavalla.

On monta tapaa osallistua ammattijärjestötoimintaan. Voit esimerkiksi vetää luottamusmiehistä hihasta ja kertoa hänelle epäkohdasta työpaikallasi. Voit lähettää sähköpostitse palautetta järjestösi toiminnasta tai esittää jonkin idean. Voit osallistua tapahtumiin, koulutuksiin tai nuorisotoimintaan. Tai jos oikein olet kiinnostunut ja innostunut, niin osallistu työryhmiin tai asetu ehdolle luottamustoimeen. Valitse itsellesi mieluisin tapa osallistua!

**Henkilöstö- ja taloussihteeri Ennio Zuccaro:
Jokainen voi kehittää työpaikan asioita**

"Kun on kiinnostunut ja innostunut jostain asiasta, niin sen eteen pitää vain toimia. Kehittää asioita siihen suuntaan kuin katsoo parhaaksi. Niin minä olen työpaikallani toiminut. Minulla on halu auttaa työkavereitani ja pitää heidän puoliaan. Olen huomannut, että työkaverit arvostavat sitä ja siksi tukevat minua. Puhun työpaikan asioista esimiehelleni ja esitän hänelle ideoita siitä, miten asioita voisi kehittää.

Olen saanut luotua hyvän keskusteluyhteyden niin esimieheeni kuin työkavereihinkin, sillä monet tulevat juttelemaan ja kyselemään työpaikan asioista. Uskon, että omalla esimerkilläni olen saanut muita innostettua niin, että he omalta osaltaan vaikuttavat asioihin. "

**Työvoimaneuvoja Esther Leander:
Maahanmuuttajille tietoa ammattijärjestöstä
ja myös mukaan toimintaan**

"Luottamusmies otti minut vastaan ensimmäisenä työpäivänä heti ovella. Hän vei minut talokierrokselle, esitteli minut muille työntekijöille ja vastasi kaikkiin kysymyksiini. Myöhemmin samana päivänä hän kertoi, että on THHL ry:n luottamusmies ja kysyi kiinnostaako minua jäsenyys yhdistyksessä. Minä en olisi muuten tiennytkään, että ammattiyhdistys on olemassa.

Maahanmuuttajat ovat edelleen ammattijärjestötoiminnan ulkopuolella. Haluankin olla mukana toiminnassa, jotta voin tuoda maahanmuuttajien asioita esiin, työstää heidän asioitaan ja houkutella maahanmuuttajia mukaan. Olen yhdistykseni edustajana mukana Pardian nuorisovaltuustossa ja lisäksi olen nuorisotoimikunnan varajäsen. Pardian nuorisotoiminnassa on joustavia, ennakkoluulottomia ja avoimia ihmisiä, jotka vastaanottavat erilaisuutta ja monikulttuurisuutta helpommin kuin vanhemmat. Uskon, että kun maahanmuuttajat osallistuvat ammattijärjestötoimintaan, se on yksi keino saada ihmiset hyväksymään maahanmuuttajat yhteiskuntaan ja työelämään."

6 Lisätietoa suomalaisesta työelämästä

Tähän lukuun on koottu muun muassa erilaisia ammattijärjestötoimintaan, maahanmuuttoon, Suomessa työskentelyyn ja työkuultuuriin sekä työmahdollisuuksiin liittyviä tietolähteitä.

www.sttk.fi

STTK:n englanninkielisiltä sivuilta päävalikon otsikon What we do alta löytyy linkki Guides for Foreigners, josta löytyy seuraavat esitteet (osa viroksi ja venäjäksi):

- Finland: a system that works
- A guide for foreigners working in Finland
- ABC to the Finnish Trade Unions

Painettuja versioita näistä oppaista voi kysyä Pardiasta. Oppaita on myös suomen kielellä.

www.mol.fi/finnwork

Suomen työministeriön verkkosivuilla on tietoa Suomeen töihin tuleville ja Suomessa jo asuville ulkomaalaisille. Sivuilta kerrotaan työelämän säännöistä, työntekoon tarvittavista luvista ja suomalaisesta työkuultuurista. Sivuilta löydät myös ”Suomeen työhön? Tietoa Suomeen muuttajalle” -esitteen.

www.infopankki.fi

Infopankin sivuilla on tärkeää perustietoa maahanmuuttajille yhteiskunnan toiminnasta ja mitä mahdollisuuksia Suomessa olo tarjoaa. Sivusto on kirjoitettu 15 eri kielellä. Aihealueita ovat seuraavat:

- Tervetuloa Suomeen
- Lupa-asiat: mm. oleskelulupa ja kansalaisuus
- Asuminen: mm. mistä asunto ja tietoa asumisesta
- Suomen kieli: mm. kurssit ja opiskelu internetissä
- Työ: mm. työpaikat, työelämä ja työttömyys
- Koulutus: mm. opiskelu ja koulunkäynti
- Terveys: mm. sairastaminen
- Sosiaalipalvelut: mm. perhe, lapset ja vanhuksat
- Kriisitilanteet: mm. mitä tehdä ja minne mennä
- Kulttuuri ja vapaa-aika: mm. mitä tehdä ja minne mennä
- Yhdistykset: mm. yhdistysten perustaminen ja toiminta

www.uvi.fi

Ulkomaalaisviraston verkkosivuilta löytyvät keskeisemmät yhteistyökumppanit maahanmuuttoasioissa. Sivuilta saat tietoa Suomessa noudatettavista maahantulon periaatteista ja käytännöistä. Ulkomaalaisvirasto myöntää oleskelulupia, ratkaisee turvapaikkahakemuksia ja vastaa Suomen kansalaisuutta koskevasta päätöksenteosta.

www.suomi.fi/suomifi/suomi/aiheet

Tältä Suomi.fi -sivustolta saat tietoa mm. maahanmuutosta, turvallisuudesta, oikeusturvasta ja verotuksesta. Maahanmuuttoon liittyviä aiheita ovat

- Maahantuloluvat ja asiakirjat
- Oleskeluluvat
- Passi ja henkilökortti
- Lupapalvelujen ja asiakirjojen hinnat
- Pakolaiset ja turvapaikanhakijat
- Eläminen Suomessa
- Työskentely ja opiskeleminen Suomessa
- Oikeudet ja velvollisuudet

www.tyoelamanverkko-opisto.fi/petmo

Sivustolla puhutaan osin samoista aiheista kuin tässäkin oppaassa, mutta perusteellisemmin. Kannattaa kuitenkin vilkaista kohdat Suomalainen työkuultuuri ja tavat sekä Suomalainen viestintä. Aiheet kokonaisuudessaan ovat:

- Työsuhde ja työehdot Suomessa
- Työsuojelu ja työturvallisuus
- Työmarkkinajärjestöt
- Suomalainen työkuultuuri ja tavat
- Suomalainen viestintä

www.kitkatta.net

Kitkatta.net on korkeakoulutuksen ja työelämän tietopalvelu työnantajille, opiskelijoille ja korkeakoulujen henkilöstölle. Sivuston opiskelija-osassa saat tietoa korkeasti koulutettujen uramahdollisuuksista, työlainsäädännöstä, työsopimusasioista ja yrittäjyydestä.

7 Sanasto

Ammattijärjestö / ammattiliitto

Työntekijöiden muodostama järjestö, joka pyrkii puolustamaan ja parantamaan työntekijöiden työntekoon liittyviä ehtoja. Ammattijärjestöt neuvottelevat työehtosopimuksia työnantaja-puolen kanssa, valvovat työehtosopimuksien noudattamista ja toimivat ristiriitatilanteissa työntekijän apuna. Ammattijärjestön muodostavat yleensä saman ammattialan (sairaanhoitajat) tai toimialan (lasitehtaan työntekijät) henkilöt tai saman koulutuksen (insinöörit) saaneet henkilöt.

Ammattiyhdistysliike / ay-liike / ammattijärjestötoiminta

Toiminta, jota tehdään työntekijöiden aseman vahvistamiseksi työntekijöitä koskevissa asioissa. Ammattiyhdistysliikkeen tarkoituksena on saada työntekijät järjestymään ammattijärjestöihin ja suuren työntekijäjoukon (jäsenjoukon) tuella vaikuttaa työntekijöiden työn ehtoihin ja asemaan työelämässä.

Ansiosidonnainen työttömyyskorvaus / ansiopäiväraha

Työssä ansaittuun palkkaan perustuva korvaus, kun työntekijä joutuu työttömäksi. Ansiosidonnainen työttömyyskorvausta saa, kun kuuluu työttömyyskassaan. Ks. myös työttömyyskorvaus.

Järjestäytyminen

Ammattiyhdistysliikkeen yhteydessä järjestäytymisellä tarkoitetaan työntekijöiden ryhtymistä yhteistoimintaan niin, että toiminta tapahtuu rekisteröidyn ammattijärjestön nimissä.

Keskusjärjestö

Kokoavat jäsenjärjestöikseen eri ammattijärjestöjä ja ajavat näiden asioita yhteiskunnassa. Keskusjärjestöjä on kolme: STTK, AKAVA ja SAK.

Kolmikantayhteistyö

Yhteistyö ja neuvottelut, jota työntekijöiden ja työnantajien järjestöt tekevät yhdessä valtiovalan edustajien kanssa.

Luottamusmies

Ammattiliiton ja siihen kuuluvien työntekijöiden edustaja työpaikalla.

Nimittämiskirja

Jos työskentelee valtiolla virkasuhteessa, annetaan virkasuhteesta työsopimuksen sijasta nimittämiskirja. Ks. myös virkasuhde.

Palvelussuhde

Syntyy kun työntekijä sitoutuu tekemään työnantajalle työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena. Palvelussuhde voi olla joko työsuhde tai virkasuhde.

STTK

Yksi kolmesta ammattijärjestöjen keskusjärjestöistä.

Työehtosopimus (TES)

Työnantajien ja työntekijöiden järjestöjen välinen sopimus. Sopimuksen tehtävä on turvata kaikille työntekijöille tasapuolisesti tietyt työsuhteen ehdot ja palkkakehitys.

Sopimuksessa määritetään tiettyyn alaan liittyvät työhhdot kuten palkat ja ylityökorvaukset, työaika, lomat ja muut edut, joita sopimukseen kuuluvalla alalla tai ammatissa noudatetaan.

Työpaikkayhdistys

Työpaikalla toimiva työpaikkakohtainen ammattiyhdistys, joka voi kuulua johonkin ammattijärjestöön. Työpaikkayhdistys on tällöin ammattijärjestön jäsenyhdistys.

Työsopimus

Kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti tehty tahdonilmaisu työntekijän ja työnantajan välillä, jossa työntekijä sitoutuu tekemään työnantajalle työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena korvausta vastaan.

Työsuhde

Syntyy kun työntekijä sitoutuu tekemään työnantajalle työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena. Suhde voi syntyä, vaikka työtä tehdään esimerkiksi kotona omalla tietokoneella.

Työsuojelu

Toimet, joilla työnantaja ja työntekijät vapaaehtoisesti tai lain velvoittamana pyritään vähentämään ja poistamaan työssä ja työoloissa esiintyviä vaaroja. Työsuojelulla pyritään edistämään työntekijöiden ruumiillista ja henkistä terveyttä, työn turvallisuutta ja viihtyvyyttä. Työsuojelua määrittää työturvallisuuslaki.

Työsuojeluvaltuutettu

Työsuojeluun liittyvissä kysymyksissä työntekijöiden edustaja. Jokaisella työpaikalla, jolla työskentelee vakituisesti yli 10 työntekijää, on valittava työsuojeluvaltuutettu. Työsuojeluvaltuutetun tehtäviä, valintaa ja oikeuksia säädelään laissa.

Työtaistelu

Yleisnimitys tilanteesta, jossa työnantaja ja työntekijäjärjestö eivät pääse sopimukseen työehdoista, ja käyttävät painostuskeinoja sopimuksen saavuttamiseksi. Työtaistelua voidaan käydä esimerkiksi työolojen tai palkkojen parantamiseksi.

Työntekijät voivat käyttää työtaistelukeinoja muun muassa ylityökieltoa, lakkoa ja jopa joukkoirtisanoutumista. Työnantaja voi määrätä vastaavasti työsulun, joka estää tietyn alan ammattiliittoon kuuluvia työntekijöitä pääsemästä työpaikalle. Työntekijöiden vastaveto tälle voi olla saarto, jossa esimerkiksi kokonainen monialatyönantaja tai työala lopettaa työnteon.

Työterveyshuolto

Työnantajien velvollisuus on järjestää niin sanottu ehkäisevä työterveyshuolto. Se liittyy työntekijöiden työ- ja toimintakyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen.

Työttömyyspäiväraha (peruspäiväraha)

Valtion antama korvaus työttömyyden aikana. Sillä halutaan turvata työttömäksi jääneen toimeentulo työttömyyden aikana. Ks. myös ansiosidonnainen työttömyyskorvaus.

Työttömyyskassa

Työttömyyskassojen maksamia etuuksia ovat työttömille maksettava ansiopäiväraha, työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettava koulutustuki, työttömien omaehtoisen opiskelun ajalta maksettava koulutuspäiväraha ja vuorotteluvapaalla oleville myönnettävä vuorottelukorvaus. Kassat maksavat ansioon suhteutettua päivärahaa jäsenilleen. Ellei työtön kuulu työttömyyskassaan, Kansaneläkelaitos maksaa hänelle peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

Virkaehtosopimus (VES)

Valtioviraston ja valtiolla työskentelevien työntekijöiden järjestöjen välinen sopimus. Sopimuksen tehtävä on turvata kaikille työntekijöille tasapuolisesti tietyt virkasuhteen ehdot ja palkkakehitys.

Sopimuksessa määritetään tiettyyn alaan liittyvät työehdot kuten palkat ja ylityökorvaukset, työaika, lomat ja muut edut, joita sopimukseen kuuluvalla alalla tai ammatissa noudatetaan.

Virkasuhde

Syntyy kun työntekijä sitoutuu tekemään työnantajalle työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena. Virkasuhde on käytössä valtion töissä. Useimmat valtiolla työskentelevistä ovat virkasuhteessa. Virkasuhteen ehdot perustuvat virkaehtosopimukseen, lakeihin, asetuksiin ja työnantajan määräyksiin.

Lähteet: Wikipediaa <http://fi.wikipedia.org/> ja Työmarkkina-avain.

Vastaukset sivun kolme kysymyksiin

1. Ammattijärjestötoiminta on laillista.

- **Kyllä.** Ammattijärjestötoiminta on täysin laillista. Suomessa työntekijöiden ohella myös työnantajat ovat järjestäytyneet.

2. Ammattijärjestöön on pakko kuulua.

- **Ei.** Ammattijärjestöön liittyminen on vapaaehtoista.

3. Ammattijärjestö on vain suomalaisille työntekijöille.

- **Ei.** Työelämän kehittämisen ja työntekijöiden edunvalvonnan kannalta on tärkeää, että kaikki Suomessa työskentelevät, myös maahanmuuttajat, ovat mukana.

4. Jos liityn ammattijärjestöön, liityn samalla puolueeseen.

- **Ei.** Ammattijärjestöt eivät ole puolueisiin sidottuja.

5. Ammattijärjestöt ovat valtion alaisia organisaatioita.

- **Ei.** Ammattijärjestöt ovat Suomessa itsenäisiä ja vapaita toimijoita.

6. Ammattijärjestö on vain pelkkä verkosto, jossa tapaan muita ihmisiä.

- **Ei.** Ammattijärjestön perustehtävä on puolustaa ja valvoa jäsentensä etuja. Ammattijärjestöt neuvottelevat ja tekevät sopimuksia työntekijöiden puolesta ja vaikuttavat työelämän käytäntöihin ja lainsäädäntöön. Sen lisäksi ne myös kokoavat saman alan ihmisiä yhteen.

7. Ammattijärjestö hankkii minulle töitä.

- **Ei.** Jokaisen tulee itse hankkia työnsä. Ammattijärjestö neuvoo tarvittaessa, kun työntekijä solmii työsopimusta työnantajan kanssa. Pääasiassa ammattijärjestö tukee ja turvaa työssä olijaa ja jos ammattijärjestön jäsen jää työttömäksi, hän saa järjestöstään korvausta menetetyistä palkkatuloista.

8. Ammattijärjestöön liittyvät erilaiset työntekijät koulutuksesta, ammatista ja työtehtävistä riippumatta.

- **Kyllä.** Ammattijärjestöt turvaavat työntekijän oikeuksia ja siksi se houkuttelee monia mukaan. Liittyminen on tietenkin vapaaehtoista.

9. Työnantaja voi erottaa minut, jos kuulun ammattijärjestöön.

- **Ei.** Ammattijärjestön jäsenyys ei ole syy irtisanoa työntekijä. Työnantaja ei saa sen takia myöskään millään muulla tavalla syrjiä työntekijää. Irtisanomisoikeus työnantajalla toki on, mutta tällöin pitää olla yrityksen tuotantoon ja/tai talouteen tai henkilöön liittyvät perustellut syyt.

10. Jos liityn ammattijärjestöön, olen työnantajani mielestä hankala työntekijä, joka todennäköisesti riitelee ja vaatii kaikenlaista.

- **Ei.** Useimmat työnantajat suhtautuvat ammattijärjestön jäsenyyteen positiivisesti. Ammattijärjestöjen tavoitteena on neuvotella ja sopia asioista. Se toteutuu myös työnantajan kannalta parhaiten silloin, kun mahdollisimman moni työntekijä on järjestäytynyt. Näin sen takia, koska järjestäytyneillä työntekijöillä on oma edustajansa, joka neuvottelee muiden työntekijöiden puolesta. Näin neuvottelujen määrä vähenee, kun kaikkien työntekijöiden kanssa ei tarvitse neuvotella erikseen. Työntekijöiden edustaja taas huolehtii, että työntekijöiden tavoitteet otetaan huomioon.

11. Ammattijärjestö tarjoaa minulle terveydenhuollon.

- **Ei.** Ammattijärjestö ei tarjoa terveydenhuoltoa. Suomessa kunnat järjestävät verovaroin kansalaisille terveydenhuollon. Sen lisäksi työnantajien velvollisuus on järjestää niin sanottu ehkäisevä työterveyshuolto. Se liittyy työntekijöiden työ- ja toimintakyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen.

12. Ammattijärjestö ajaa ja valvoo jäsentensä työsuhteeseen ja työelämään liittyviä etuja.

- **Kyllä.** Ammattijärjestö tosiaan ajaa ja valvoo jäsentensä työsuhteeseen ja työelämään liittyviä etuja.

13. Kuinka monta prosenttia työssä olevista suomalaisista kuuluu ammattijärjestöön?

Ammattijärjestöön kuuluu noin 75 % suomalaisista palkansaajista.

14. Kuinka paljon Suomessa on ammattijärjestöjä?

Ammattijärjestöjä on Suomessa noin 70. Suureen osaan isoja ammattijärjestöjä (liittoja) kuuluu lisäksi alajärjestöjä, joten jos alajärjestöt lasketaan mukaan, on lukumäärä vielä paljon suurempi.